

Odpowiedzialne korzystanie ze sztucznej inteligencji

7.8.2026 - | Uniwersytet Szczeciński

Zespół Instytutu Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego kończy właśnie realizację projektu „VALUES” (Erasmus+, 2023-2026) dotyczącego kompetencji etycznych w obszarze sztucznej inteligencji. Podsumowano już rezultaty badawcze i wdrożeniowe.

Projekt „VALUES” koncentrował się na analizie i rozwijaniu kompetencji etycznych związanych z wykorzystaniem sztucznej inteligencji w kontekście edukacyjnym i społecznym. Podstawowym pytaniem badawczym było to, w jaki sposób młodzież, edukatorzy i osoby pracujące z młodymi ludźmi postrzegają technologie AI oraz jak wspierać ich w kształtowaniu odpowiedzialnych i krytycznych postaw wobec jej zastosowań.

Badania prowadzono w czterech krajach – Polsce, Niemczech, Danii i na Malcie. Obejmowały wywiady pogłębione z ekspertami, badania ankietowe oraz test samooceny wiedzy i postaw wobec AI (VALUES AI Skills Self-Assessment). Zastosowano podejście *action research* łączące badania empiryczne z testowaniem opracowanych rozwiązań w praktyce edukacyjnej.

Uzyskane dane posłużyły do opracowania modeli kompetencji etycznych w obszarze AI i wskazówek dla praktyków edukacji. Powstały:

Materiały projektu zorganizowano wokół sześciu kompetencji: stronniczość i sprawiedliwość algorytmów, transparentność i wyjaśnialność, odpowiedzialność (accountability), prywatność i ochrona danych, ślad cyfrowy oraz zgodne z prawem i wiarygodne korzystanie z AI (prawa autorskie, dobra osobiste, AI Act, weryfikacja źródeł i kontrola halucynacji).

Wśród kluczowych obserwacji projektowych zespół wskazuje, że systemy AI muszą być transparentne, audytowalne i sprawiedliwe, dane – zróżnicowane, aby unikać dyskryminacji, a nadzór człowieka pozostaje niezbędny w procesach decyzyjnych. Z perspektywy dydaktycznej istotne okazały się dwa spostrzeżenia: edukatorzy szybciej adaptują materiały gotowe do przeprowadzenia niż gotowe do przeczytania, a etyka staje się realna dopiero wtedy, gdy zostaje powiązana z konkretnym zadaniem – redakcją komunikatu, weryfikacją źródła, decyzją o udostępnieniu danych.

Rezultaty są dostępne pod linkami: valuesai.eu | valuesai.eu/values-wp4 | linkedin.com/company/values-ai.

W przedsięwzięciu uczestniczyło sześć instytucji z pięciu krajów europejskich: Uniwersytet Szczeciński (Polska, koordynator), Stowarzyszenie Wspierania Techniki Polskiej (Polska), European E-Learning Institute (Dania), tww GmbH – The Vision Works (Niemcy), Momentum Marketing Services (Irlandia) i Generation (Malta). Partnerzy reprezentują środowiska akademickie, edukacyjne i technologiczne.

Kierownikiem projektu ze strony Uniwersytetu Szczecińskiego była dr Katarzyna Łobacz z zespołem w składzie: dr inż. Magdalena Malinowska, mgr Beniamin Zawilla, mgr Sebastian Matysik.

Okres realizacji projektu: 1.08.2024–31.07.2026

Finansowanie: Komisja Europejska (Erasmus+)

<https://usz.edu.pl/odpowiedzialne-korzystanie-ze-sztucznej-inteligencji>